

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาและสำรวจสมรรถภาพครูโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัด เชียงราย ว่าจะมีสมรรถภาพด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะและทัศนคติ สอดคล้องกับหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. 2521 หรือไม่เพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสมรรถภาพครูโรงเรียน ประถมศึกษา โดยการเสนอโครงการฝึกอบรมครูตามผลการวิจัยที่วิเคราะห์ได้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ให้ประเมินสมรรถภาพตนเองครั้งนี้ คือ ครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2524 จากโรงเรียนประชาบาล , เทศบาล และโรงเรียนราษฎร์ทุกอำเภอใน จังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (ใช้ตารางเลขสุ่ม) ประมาณร้อยละ 10 ของ จำนวนครูที่สอนชั้นปี. 1 - 4 รวมจำนวนตัวอย่างประชากร 405 คน 405 โรงเรียน 87กลุ่ม โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสำรวจคุณลักษณะครูประถมศึกษา ที่คณะวิจัยคณะที่ 1 ของโครงการปรับปรุงหลักสูตร การฝึกหัดครูไควเคราะห์ไว้แล้ว แต่ยังไม่มีการนำไปสำรวจครูที่สอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ และผู้วิจัยได้เพิ่มสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ ขึ้นอีกตอนหนึ่ง รวมเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิ และอายุราชการ
- ตอนที่ 2 แบบสำรวจคุณลักษณะครูประถมศึกษา มี 3 หมวด แต่ละหมวดมีจำนวนข้อดังนี้

หมวดที่ 1 ความรู้ในเนื้อหาแต่ละกลุ่มประสบการณ์และความรู้ทางวิชาชีพ 76 ข้อ

หมวดที่ 2 ทักษะด้านการเรียนการสอน 79 ข้อ

หมวดที่ 3 คุณลักษณะและทัศนคติ 32 ข้อ

รวมทั้งสิ้น 187 ข้อ

ผู้วิจัยได้นำไปจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างประชากรประเมินตนเองตามข้อรายการต่อไป
การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย
2. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ถึง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ทุกอำเภอและกิ่งอำเภอรวม 12 อำเภอ เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยและขอความร่วมมือในการแจกแบบสำรวจ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย
3. ขอนหนังสือจากหัวหน้าศึกษานิเทศก์จังหวัดเชียงราย ถึง ศึกษาธิการอำเภอที่มีโรงเรียนราษฎร์ และ ถึงหัวหน้า บก.04 สน. จังหวัดเชียงรายสำหรับโรงเรียนราษฎร์ที่อยู่ในความดูแลของกองบัญชาการทหารสูงสุด และถึงหัวหน้าฝ่ายการศึกษาเทศบาลเมือง เชียงรายสำหรับโรงเรียนเทศบาล เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย
4. ผู้วิจัยนำแบบสำรวจและหนังสือนำ เดินทางไปพบหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ และหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกิ่งกัลาฯ ซึ่งแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ประโยชน์และความสำคัญของผลการวิจัยที่จะได้รับ และขอให้นำเข้าที่ประชุมประจำเดือน มกราคม 2525 พร้อมกับแจกแบบสำรวจตามรายชื่อโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ที่ผู้วิจัยได้ส่งตัวอย่างไว้แล้ว ให้ครูใหญ่นำไปให้ครูผู้สอนชั้น ป. 1 - 4 ตามที่ระบุไว้ในหน้าแบบสำรวจตอบ แล้วส่งอำเภอภายในระยะเวลาที่กำหนด
5. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสำรวจด้วยตนเองทุกอำเภอ ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งปรากฏว่าใช้เวลาประมาณ 15 วัน ตั้งแต่วันที่ 3 - 19 มกราคม 2525 แต่เมื่อเดินทางไปเก็บข้อมูลกิ่งกัลาฯในวันที่ 20 - 26 มกราคม 2525 นั้น ข้อมูลบางแห่งยังส่งอำเภอไม่ครบ ผู้วิจัยจึงขอ

ให้เจ้าหน้าที่วิชาการอำเภอช่วยติดตามให้และนำส่งจังหวัดภายในเดือน กุมภาพันธ์ 2525 บางแห่งผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บแบบสำรวจด้วยตนเองถึงโรงเรียน และได้รับทราบว่าแบบสำรวจมีมากข้อเกินไป แม้จะเป็นเรื่องที่น่าสนใจแต่ก็ทำให้ไม่อยากตอบ และในตอนที่ส่งแบบสำรวจไม่ได้ระบุวันเวลาและสถานที่ส่งไว้ทำให้ไม่ทราบกำหนดส่ง เนื่องจากบางอำเภอไม่ได้ชี้แจงในที่ประชุมประจำเดือน และคิดว่าผู้วิจัยจะเดินทางไปเก็บเองถึงโรงเรียน จึงทำให้ล่าช้ากว่าแผนการทำงานที่วางไว้ นับเป็นปัญหาอุปสรรคประการหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสำรวจคุณลักษณะครูประถมศึกษาที่ส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 405 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 366 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.37 และแบบสำรวจทั้งหมดตอบครบถ้วนทุกรายการสามารถนำมาวิเคราะห์ได้

2. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เป็นรายข้อในแต่ละหมวด และแยกกลุ่มวิชา โดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

2.1 ค่าร้อยละ ค่าร้อยละของแต่ละข้อรายการในแบบสำรวจจะบอกให้ทราบถึงจำนวนของผู้ตอบแบบสำรวจในแต่ละระดับว่ามีมากน้อยเพียงใด และเป็นสัดส่วนเท่าใดของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด ซึ่งจะแสดงถึงความเพียงพอ หรือไม่เพียงพอของสมรรถภาพครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย โดยถือเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้ ถ้าครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงรายพิจารณาตนเองว่ามีความรู้ ความสามารถในการสมรรถภาพข้อรายการใด มาก และ มากที่สุด รวมกันแล้ว

2.1.1 ได้ค่าร้อยละ 75 - 100 แสดงว่าครูมีสมรรถภาพในข้อนั้น ๆ เพียงพอที่จะสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ได้

2.1.2 ได้ค่าร้อยละ 51 - 74 แสดงว่า ยังไม่แน่ใจว่าครูจะมีสมรรถภาพข้อนั้น ๆ เพียงพอ

2.1.3 ได้ค่าร้อยละ 50 ลงมา แสดงว่าครูมีสมรรถภาพในข้อนั้น ๆ ยังไม่เพียงพอ

2.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อรายการ ทำให้ทราบว่าแต่ละข้อรายการ กลุ่มตัวอย่างประชากรประเมินสมรรถภาพตนเอง โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับใด โดยกำหนด

ระดับการให้คะแนนเป็น	4 , 3 , 2 , 1 , 0	ตามลำดับและกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้
	3.6 - 4.0	หมายความว่ามีความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ มากที่สุด
	2.6 - 3.5	หมายความว่ามีความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ มาก
	1.6 - 2.5	หมายความว่ามีความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ น้อย
	1.0 - 1.5	หมายความว่ามีความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ น้อยที่สุด
	0 - .99	หมายความว่าจะไม่มีความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ในเรื่องนั้นเลย

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละข้อรายการจะชี้ให้เห็นการกระจายของการประเมินสมรรถภาพตนเองของครู ว่ามีความเห็นแตกต่างกันมากหรือน้อยคือ ข้อรายการใด มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงกว่า 1 ก็แสดงว่าการประเมินตนเองของครูในข้อนั้นมีการกระจายมาก ถ้าค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำกว่า 1 หรือใกล้เคียงค่า 1 ก็หมายความว่า การประเมินตนเองของครูใกล้เคียงกันเป็นส่วนใหญ่¹

3. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการวิเคราะห์ มาพิจารณาเสนอโครงการ เสริมสมรรถภาพครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. การร้อยละ สำหรับประเมินความเพียงพอและไม่เพียงพอของสมรรถภาพในแต่ละข้อรายการและ ประเมินสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากร

$$\text{การร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

¹ ประพนธ์ จันทน์นุรักษ์, "เกณฑ์ประเมินผลงานครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 2521), หน้า 70.

2. ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) สำหรับหาค่าเฉลี่ยของการประเมินสมรรถภาพตนเองของกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละข้อย่อยการ และแต่ละกลุ่มประสบการณ์

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของการประเมินสมรรถภาพตนเอง

X = น้ำหนักของคะแนนเป็น 4, 3, 2, 1, 0

f = จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อย่อยการ

N = จำนวนคะแนนทั้งหมด¹

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับหาการกระจายของการประเมินสมรรถภาพตนเองของกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละข้อย่อยการ และ แต่ละกลุ่มประสบการณ์

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f = จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อย่อยการ

X = น้ำหนักของคะแนนเป็น 4, 3, 2, 1, 0

N = จำนวนคะแนนทั้งหมด²

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (ภาควิชาวิจัยการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 98.

² เรื่องเดียวกัน.